31821 - Hac ve umrede niyeti dille telaffuz etmek (söylemek)

Soru

İbâdetlerde niyeti dille telaffuz etmek bid'at olduğu halde, hac ve umrede niyeti dille telaffuz etmenin hikmeti nedir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Niyetin yeri, kalptir. Niyeti dille telaffuz etmek (söylemek) ise, bid'attır. Herhangi bir ibâdetten önce niyeti dille telaffuz ettiklerine (söylediklerine) dâir Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den ve ashâbından hiçbir şey sâbit olmamıştır.

Hac ve umrede getirilen Telbiye ise, niyet değildir.

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"(İbâdetlerde) niyeti dille teleffuz etmek (söylemek), bid'attır. Niyeti açıktan söylemek ise, günah bakımından daha şiddetlidir. Bu konuda sünnet olan; kalpten niyet etmektir. Çünkü Allah Teâlâ, hem gizliyi, hem de âşikârı bilir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[قُلْ أَتُعَلِّمُونَ اللهَ بِدِينِكُمْ وَاللهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ وَاللهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ] سورة الحجرات الآية: 16

"(Ey Peygamber! Onlara) de ki: Dîninizi (ve içinizdekileri) Allah'a mı öğretiyorsunuz? Halbuki Allah, (bunu bildiği gibi) göklerde ve yerdekileri de bilir. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir (kalplerinizde îmân ve küfür, iyilik ve kötülük, ne varsa, hiçbir şey ona gizli-saklı kalmaz)."(Hucurât Sûresi: 16)

Niyeti dille telaffuz ettiklerine dâir, ne Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den, ne bir

ashâbından, ne de kendilerine tâbi olunan imamlarından birisinden bir şey sâbit olmuştur.Buna göre niyeti dille telaffuz etmenin meşrû olmadığı, aksine onun dînde sonradan çıkarılan bid'atlardan olduğu anlaşılmış olmaktadır.

Başarı, Allah Teâlâ'dandır." ("İslâmî Fetvâlar"; c: 2, s: 315).

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- de bu konuda şöyle demiştir:

"Ne namazda, ne abdestte, ne oruçta, ne de herhangi bir ibâdette niyeti dille telaffuz ettiğine dâir Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den hiçbir şey gelmemiştir. Hatta hac ve umre konusunda bile Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- hac veya umre yapmak istediğinde:

"Allahım! Şöyle şöyle yapmak istiyorum" şeklinde bir şey söylememiştir.

Ne Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den böyle bir şey sâbit olmuş, ne de O, ashâbından birisine bunu emretmiştir.

Netice olarak bu konuda gelen tek şey; Zübeyr kızı Dubâa -Allah ondan râzı olsun- hasta olduğu halde hac yapmak istediğini Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e haber verdiğinde, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ona şöyle buyurmuştu:

[حُجِّي وَاشْتَرِطِي، وَقُولِي: اَللَّهُمَّ مَحِلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي؛ فَإِنَّ لَكِ عَلَى رَبِّكِ مَا اسْتَثْنَيْتِ.] رواه البخاري ومسلم

"Haccını yap ve şöyle şart koş:

-Allahım! Hastalık, gecikme veya başka bir şey, haccımı tamamlamama engel olursa, bunun için ihramdan çıkacağım, dersin. Çünkü senin, Rabbine şart koşma hakkın vardır." (Buhârî ve Müslim)

Buradaki sözün dille olmasının sebebi; çünkü hac yapmaya karar vermek, adak adamak mesâbesindedir (onun gibidir). Adak ise, ancak dille gerçekleşir. Çünkü insan kalbiyle adak adadığı zaman, o adak sayılmaz ve adak adamaya karar vermiş olmaz.İşte nasıl ki adağa söz verildiği zaman onun yerine getirilmesi gerekiyorsa, haccın da aynı şekilde yerine getirilmesi gerekir.

Bunun içindir ki Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Zübeyr kızı Dubâa'ya diliyle şart koşmasını

ve şöyle söylemesini emretmiştir:

إِنْ حَبَسَنِي حَابِسٌ فَمَحِلِّي حَيْثُ حَبَسْتَنِي.

"(Allahım!) Eğer (bu ibâdeti edâ etmeme) bir şeyengel olursa, beni bu ibâdeti yerine getirmeme engel olduğun yer, ihramdan çıkacağım yer olsun."

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olan:

[إِنَّ جِبْرِيلَ أَتَانِي وَقَالَ: صَلِّ فِي هَذَا الْوَادِي الْمُبَارَكِ، وَقُلْ: عُمْرَةٌ فِي حَجَّةٍ، أَوْ عُمْرَةٌ وَحَجَّةٌ.] رواه البخاري

"Şüphesiz Cebrâil -aleyhisselâm- (dün gece) bana geldi ve şöyle dedi:

- Bu mübârek vâdide namaz kıl ve şöyle söyle:

- Bunu haccın içinde bir umre kıldım veya umre ve haccı birlikte kıldım." (Buhârî)

Hadisine gelince bu, niyeti dille telaffuz etmek anlamında değildir.

Bunun anlamı: Telbiyesinde (hac veya umre) ibâdetini zikretmesidir. Yoksa Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- niyeti diliyle telaffuz etmemiştir." ("İslâmî Fetvâlar"; c: 2, s: 316).

Allah Teâlâ en iyi bilendir.